

Børn kunne finde i Kommunerne; men ved Siden deraf udtalte det ærede Medlem — og det har han vittnok Ret i —, at man ofte finder en særlig Mangel paa Interesse hos Kommunerne for at opfylde deres Pligt paa en fyldestgjørende Maade; der kan det da i høj Grad være ønskeligt, at Hjælpen paa anden Maade træder til. Jeg kan imidlertid ogsaa godt forstaa det Standpunkt, som blev indtaget af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), der mente, at man skulde se sig lidt for, at man skulde standse et Øieblik for at overveie, inden man gif videre. Dertil kan der maasse være Anledning; men i Hovedsagen ere jo Alle enige om, at der her er en Opgave at løse, at der er Børn omkring i Landet, der mangle den Opdragelse, som kan tilfredsstille endog de tarveligste Fordringer, og at den Opdragelse, de paa denne Maade faae, kan udøve en sørgelig Virkning paa deres hele Fremtid. Særlig skal jeg nævne, hvor samvittighedsløst Forældre, der have vægte Børn, ofte lade dem fuldtændig udenfor enhver Omfarg. Det er sikkert Alle velbekendt, og det er beklageligt, at der ikke gives et virksommere Middel til at udøve Evang i denne Retning. Der er altsaa en Opgave at løse. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) henviste nu til Vaisenhuset, og det er muligt, at det Bidrag, som Vaisenhuset yder til Børn udenfor Kjøbenhavn, paa en heldig og passende Maade kunde komme til frugtbar Anvendelse ved at sættes i Forbindelse med Børnehjemmene. Jeg skal lade dette undersøge og forhandle med Direktionen derom; men i ethvert Tilfælde bør det, efter hvad der er foregaaet her idag, komme under nøie Overveielse, om man ikke kunde vedtage visse Regler for Ydelse af Understøttelse til Børnehjemmene. Det, som det nemlig gjælder om at væрге sig imod, er, at disse Børnehjem skulde blive en Spekulationsfag, hvor man tog Statens Understøttelse og gjorde saa lidt som muligt for Børnene. Spørgsmaalet er da: Hvad skulde vi gjøre for at fikkre os imod dette? Jeg veed da ikke noget Andet end først og fremmest en virksom Understøttelse fra Kommunernes Side; thi en saadan Understøttelse vil indeholde en Garanti for, at disse Børnehjem ere, hvad de bør være, og dernæst bør der føres et Tilsyn med dem i den ene eller den anden Skikkelse, saa godt som Ministeriet formaar. Jeg skal tage dette under nærmere Overveielse; henviser man de to Andragender til mig, skulde de blive tagne særlig i Betragtning, og jeg skal, naar vi samles igjen, meddele de Oplysninger, som jeg har været i Stand til at samle. Dermed forklader jeg denne Sag, idet jeg dog endnu skal bemærke, at jeg efter gammel Bane vil betragte en Henvisning fra Thinget af disse to Spørgsmaal som lidt mere, end den ærede Ordfører yttrede. Den ærede Ordfører sagde nemlig, at Meningen kun var den, at man ønskede en nærmere Undersøgelse; men jeg maa gjøre opmærksom

paa, at i en Henvisning tillige indeholdes en Anbefaling af Sagen, og jeg vil derfor ogsaa betragte det som en Anbefaling for de to foreliggende Sager, at de henvises til Ministeren. (Ordføreren: Ja, det ligger i Henvisningen.) Saa er der altsaa ingen Misforstaaelse. — Jeg kommer nu til at omtale det sidstberørte Spørgsmaal, nemlig den Indstilling, som af et æret Medlem er knyttet til Betænkningens Nr. 4. Her maa jeg for mit Vedkommende lægge Vægt paa, hvad der ogsaa er omtalt her i Thinget, at Nander har en lærd Skole, og at der derigjennem ydes et meget betydeligt Bidrag til denne Bys Skolevæsen. En lærd Skole er paa Skolevæsenets Omraade til stor Fordel for en By, og inden man yder Understøttelse til en privat Skole i en saadan By, er det efter mit Skøn berettiget at spørge, om det ikke laa nærmere at tænke paa at yde Understøttelse til gode private Instituter i andre Byer, hvor der mangler enhver Understøttelse. (Brix: Begge Dele). Ja, begge Dele; jeg skal fuldkomment indrømme Rigtigheden deraf, forudsat at vi have Raad dertil; men først, siger jeg, ligger det for at spørge, om vi have Raad dertil, og om denne Understøttelse ikke først maa komme til Anvendelse paa Steder, hvor Staten slet intet Bidrag giver til en videregaaende Undervisning. Der er mange Kjøbstæder, som ingen saadan have, og som maasse endog, naar vi gaa den historiske Vej tilbage, kunne paavise et bestemt Krad derpaa. Naar der er henvist til, at Ministeriet ved Besvarelsen har udtalt sig paa den ansørte Maade, vil jeg dog være tilbøielig til at tro, at ogsaa det Moment, jeg nu har berørt, er udhævet af Ministeriet. Jeg har ikke haft Leilighed til at se efter, hvorledes Besvarelsen har været affattet, men jeg er tilbøielig til at tro, at denne Tanke ogsaa er kommen til Udtalelse i Ministeriets Svarskrivelse. — Endnu har jeg at udtale mig angaaende Indstillingen under Nr. 16. Med Hensyn til den her omhandlede Skolebestyrer havde Ministeriet jo forelagt et Forslag paa Finantsubvalget. Jeg har i Thinget og overfor Finantsubvalget udtalt de Tvivl, som vare tilstede hos mig selv angaaende det Hensigtsmæssige i at bringe dette af mig stillede Forslag frem, og det blev afstemt af Thinget; det eksisterer altsaa ikke mere. Her foreligger nu et Forslag til ad anden Vej at komme Vedkommende til Hjælp, og jeg skal være meget villig til at gaa ind derpaa; men jeg vilde dog ønske, at det idetmindste maatte blive noget nærmere antydet, hvad man tænker paa, hvorledes man tænker sig Understøttelsen ydet, og i hvilken Form den skal ydes. Lad mig for at forklare mig nærmere, f. Ex. spørge, om man tænker paa, at der skal ydes ham en Pension ved Lov? Vi have en Lov, der yder Pension til en Mand i en lignende Stilling. Er det dette, man har tænkt paa, eller hvad er det, man har tænkt paa? Jeg vilde ønske, at den ærede Ordfører kunde se sig istand til nærmere at betegne